

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia közérthető összefoglalója

Az aktualizált Integrált Településfejlesztési Stratégia lesz a kerület továbbfejlődésének irányadó dokumentuma, ami középtávon meghatározza a kerületben megvalósuló fejlesztéseket.

A 2015-ben elfogadott ITS-ben megfogalmazott célok, programok, projektek felülvizsgálata aktuálissá vált, mivel a hatályos Stratégiában a kerület egyes negyedeire fejlesztési célok nem kerültek meghatározásra, valamint az elfogadástól eltelt 5 év alatt az anyagban kijelölt akcióterületek részben változtak, vagy az akcióterületi programok részben megvalósultak. A hatályos dokumentumban felsorolt projektek közül több már megvalósult, módosult vagy más okból nem releváns. Időközben elkészült Józsefváros új [Településfejlesztési Koncepciója](#) is, melyben új célok is meghatározásra kerültek. Az elmúlt 5 évben elfogadásra került Józsefváros [Smart City Stratégiája](#), és most készül a Józsefváros Klímastratégiája. Józsefváros új, 2019-2024 év közötti Gazdasági programja meghatározza az új prioritásokat, és fejlesztési irányokat. Az aktualizált Integrált Településfejlesztési Stratégia lesz a kerület továbbfejlődésének irányadó dokumentuma, ami középtávon meghatározza a kerületben megvalósuló fejlesztéseket.

Az Integrált Területfejlesztési Stratégia két fő munkarészből áll: a megalapozó munkarészből mely a kerület aktuális helyzetének felmérését és értékelését tartalmazza, és a stratégiai munkarészből, mely a középtávú jövőt illetően megfogalmaz meg célokat és a célok elérésének lehetséges eszközeit. A hosszú távú célok forrása a Kerületfejlesztési Koncepció, melyet a Józsefváros Önkormányzata 2019-ben fogadott el. A Kerületfejlesztési Koncepcióhoz készült alátámasztó dokumentum felhasználható az új ITS-hez is, új dokumentum nem készült.

Józsefváros hosszú távú jövőképeének elsődleges prioritása a közösségépítés, a népességmegtartás segítése, a leromlott területeken élők felzárkóztatásának és önfenntartásának elősegítése. Hosszú távon a kerület egy kulturálisan sokszínű, aktív közösségek által lakott befogadó környezet, ami jó életminőséget, egészséges életteret, valamint gazdaságilag erős és változatos környezetet tud biztosítani lakosai és vállalkozásai számára.

A Településfejlesztési Koncepció célrendszere öt horizontális alapelvet és négy tematikus célt, illetve az utóbbiakon belül 14 részcélt határoz meg, széles körben meghatározva Józsefváros környezeti, gazdasági, társadalmi és infrastrukturális fejlődési irányait. Az ITS felülvizsgálata során a stratégia középtávú céljait és programjait a koncepcióban meghatározott célokhoz rendelte alá. Az egyes projektek esetében figyelembe vette a Józsefváros gazdasági programjában megfogalmazott elveket és javaslatokat.

A stratégia Józsefváros erősségének tekinti a kedvező, központon belüli városi pozíciót, a kerület sokszínűségét és abból fakadó funkciógazdagságát, fokozódó egyetemvárosi jellegét és erős szociális hálóját. A legjelentősebb problémáknak a szociális problémák magas koncentrációját, a kerületen belüli területi egyenlőtlenségeket, valamint a rossz állapotú lakásállományt tekinti, utóbbi tekintetében külön hangsúllyal az önkormányzati bérlakásállományra.

A koronavírus járvány a városok működésére gyakorolt hatását figyelembe kell venni a stratégia tervezésénél is. A cél, hogy Józsefváros reziliens legyen az előre nem látható katasztrófákra. Ehhez erős gazdaságra és stabil önkormányzatra és erős közösségekre van szükség, mely rendelkezik tartalékokkal és gyors cselekvési programmal a vészhelyzetekben. A stratégia ezért elsősorban a kis léptékű, de katalizátor hatással járó beavatkozásokat és a fenntartható fejlesztéseket helyezi előtérbe.

A 2015-ben elfogadott ITS-hez képest nagyobb hangsúlyt kapnak a lakhatással kapcsolatos programok, köztük az önkormányzati lakásgazdálkodás reformja, az önkormányzati lakásállomány megújítása, új nonprofit lakástársaság létrehozása. A lakásgazdálkodás megújításának alapvető célja a társadalmi diverzitás fenntartása, ugyanakkor az egyes kerületek közötti szakadék csökkentése. Az önkormányzati lakóházak felújítása legalább akkora fontosságot kap, mint a társasházak felújítási támogatása. Hosszú távon nonprofit önkormányzati lakásközvetítő társaságot kíván létrehozni az önkormányzat, együttműködésben a fővárosi önkormányzattal és más kerületekkel.

A közterületfejlesztési programok 2015-ös ITS-ben is kiemelt helyen szerepeltek, a 2019-ben még erősebben jelenik meg a zöld és klimabarát kerület programja, mely magába foglalja utak, közterek felújítását és zöldítését, biztonságos közlekedést és parkolást. Új szemléletmódra és gyökeres változásra van szükség. A közterületeket tekintve nem lehet más a cél, mint az átmenő forgalom és a belső sebesség erőteljes csökkentése, valamint lépésről lépésre a közterületi parkolás észszerűsítése.

A köztisztaság szempontjából különösen fontos egy hatékony és folyamatos kommunikációs kampány, amely felhívja a lakók és a társasházak figyelmét a jogszabályokban foglaltakra, a mindennapi közösségi együttélés alapszabályaira, valamint a közösségi felelősségvállalásra, a szemét és piszok újratermelődésének csökkentésére.

A közbiztonság terén az eddig elért eredményeket elsősorban a bűnmegelőzés erősítésével fejleszti tovább az önkormányzat komplex megoldásokkal, mint. pl. a közösségi rendőrség-modell felélesztése, vagy a játszótereken aktívan jele levő térgondnokok, szociális munkások.

A Kerületi Építési Szabályzatnak összetetten kell rendelkeznie a műszaki és társadalmi igényekről, a rozsdáövezetekben alapvetően fejlesztésbarát, ugyanakkor a lakók érdekeit is szem előtt tartó mértéktartó beépítéssel és a zöld beruházások minél erősebb támogatásával. A lakóövezetekben a szolgáltatások, a kereskedelem és az intézményi ellátottság bővítése a cél.

A 2015-2019 közötti időszakra tervezett projektek jelentős része elkészült, több terv várhatóan 2020-27 között időszakban valósul meg, és vannak tervek, amelyek megvalósulása már nem aktuális. Változás a 2015-ös ITS-hez képest, hogy a kerület minden negyedére készült akcióterületi program és javaslat. Cél a területileg kiegyensúlyozottabb fejlesztés megvalósítása, ennek érdekében minden negyedben terveztünk közterületfejlesztési projektet, illetve lakhatáshoz, vagy lakossági szolgáltatáshoz kapcsolódó fejlesztéseket, közösségi programokat. Ezek a javaslatok még nincsenek részletesen kidolgozva, megtervezve, megvalósításuk függ, a rendelkezésre álló fejlesztési forrásoktól és a projektekben érintett szereplőktől. Az önkormányzat elkötelezett abban, hogy a felsorolt, önkormányzati projektek terveinek végső kialakításába bevonja a lakosságot, az érintett vállalkozókat, intézményeket

Az integrált megközelítés érdekében a stratégia nem csupán a kerületi önkormányzat hatáskörében álló projekteket nevesít az egyes célok alatt, annak részét képezik olyan

projektek is, amelyek külső (akár magán, akár állami) forrásból valósulnak, illetve valósulhatnak meg. Ilyen például a Ludovika Campus, Semmelweis Egyetem projektjei – ez utóbbiban az önkormányzat ugyan képes katalizálni a projekt sikerét, de a megvalósításnak nem lehet gazdája.

A stratégiában foglalt projektek indikatív összköltsége 33 milliárd forint, mely nem tartalmazza a vállalkozói, egyetemi, illetve állami beruházásokat. A költség tartalmazza a fővárosi tulajdonú, fenntartású utak felújításának a költségét is, mely kb. a költségek 1/3-át jelenti.

A stratégia megvalósulásának főbb kockázataik között kiemelendő a források bizonytalansága: 2020-ben még nem ismertek az európai uniós források pályázati rendszere. Az ismert források hiánya a lakhatási körülmények, lehetőségek javítását célzó projektek esetében jelentenek különösen jelentős bizonytalansági tényezőt. A kerület adottságai közül a rossz egészségi állapot, valamint a lakhatási hiányosságok képezik a legnehezebben javítható elemeket; előbbi a beavatkozások lassú hatásmechanizmusa, utóbbi a már vázolt pénzügyi bizonytalanságok nyomán.

A tervezett célok és projektek között jelentős interferencia nem tárható fel, a kerületi célok jól illeszkednek Józsefváros adottságaihoz, valamint a magasabb szintű koncepciókhoz, stratégiákhoz. A stratégia menedzsmentje a kerület meglévő kapacitásaival és szervezeti egységeivel – Városépítészeti iroda, Rév8 Zrt. – biztosítható.

A finanszírozási adottságok folyamatos változása, illetve az egyes megvalósításra kerülő projektek részletes tervezése szükségessé teszi a stratégia évenkénti felülvizsgálatát, előrehaladásának dokumentálását, a szükséges beavatkozások megtételét. Ezek közül kiemelkedik az indikátorok célértékeinek meghatározásának szüksége, ami a rendelkezésre álló projektlista megvalósíthatósága fényében végezhető el.